

SOSYAL SERMAYE ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE UYARLAMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Araştırma Makalesi / Research Article

Akyürek, M. İ. (2021). Sosyal Sermaye Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(2), 805-819.

Geliş Tarihi: 31/01/2021

Kabul Tarihi: 29.05.2021

E-ISSN: 2149-3871

Dr. Muhammet İbrahim Akyürek
Ankara Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi
i_akyurek56@hotmail.com
ORCID No: 0000-0001-9122-471X

ÖZ

Bu çalışmada orijinali Kouvonen vd. (2006) tarafından geliştirilmiş olan Sosyal Sermaye Ölçeğinin Türk kültürüne uyarlama çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda araştırma verisi Ankara ilinde görevli 530 kamu sektörü çalışanından toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Sosyal Sermaye Ölçeği (SSÖ) kullanılmıştır. SSÖ tek boyutlu olup toplam 8 madde içermektedir. SSÖ'nün Türkçe'ye uyarlanması kapsamında ilk olarak ölçek kullanım izni alınmıştır. Ardından SSÖ'nün Türkçe dil eş-değerli çalışmaları yapılmıştır. Bu sürecin tamamlanmasıyla birlikte araştırma verisi toplanmış ve analiz edilmiştir. Veri setinin analizi kapsamında SSÖ'nün geçerlik ve güvenirliliği incelenmiştir. SSÖ'nün güvenirliliği için Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. SSÖ'nün tek boyutlu yapısının geçerliliği ise doğrulayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen analizlerde SSÖ'nün Türk kültüründe kullanılmaya uygun, geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca dayalı olarak SSÖ'nün Türkçe formunun, Türkiye yerelinde gerçekleştirilmesi olası sosyal sermaye araştırmaları için uygun bir ölçek olduğu belirtilebilir. Ayrıca SSÖ'nün Türkçe formunun daha geniş örneklem aracılığıyla toplanacak verilerle birlikte geçerlik ve güvenirliliğinin sınanması alanyazına katkı sunabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sermaye Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlilik.

TURKISH ADAPTATION OF SOCIAL CAPITAL SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY

ABSTRACT

In this study, the original was written by Kouvonen et al. (2006) has been adapted to Turkish culture of the Social Capital Scale. For this purpose, research data were collected from 530 public sector employees working in Ankara. Social Capital Scale (SCS) was used as data collection tool in the study. SCS is one-dimensional and contains 8 items. Within the scope of adapting SCS to Turkish, firstly, permission to use the scale was obtained. Then, Turkish language equivalent studies of SCS were carried out. With the completion of this process, research data were collected and analyzed. The validity and reliability of SCS was examined within the scope of the analysis of the data set. Cronbach alpha coefficient was calculated for the reliability of SCS. The validity of the one-dimensional structure of SCS was evaluated by confirmatory factor analysis. In the analyzes performed, it was concluded that SCS is a valid and reliable data collection tool suitable for use in Turkish culture. This is the Turkish version of SCS Based on the results, it may be noted that Turkey is an appropriate measure for potential social capital research carried out in the local area. In addition, testing the validity and reliability of the Turkish form of SCS with data to be collected through larger samples may contribute to the literature.

Keywords: Social Capital Scale, Validity, Reliability.

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihi ile beraber bir sermaye birikiminin ortaya çıktığı ifade edilebilir. Bu sermaye birikimi zamanla farklı türler olarak yaşam içerisinde yer almıştır. Bu sermaye türleri arasında sosyal sermaye de bulunmaktadır. Küresel çapta yaşanan toplumsal, kültürel, politik, ekonomik ve teknolojik gelişmeler; sosyal sermaye birikimi, kullanımı ve gelişiminin önemini göstermiştir. Bu bağlamda örgütler arası ilişkilerin temel işlevlerinden biri; belirli yapılar, ilişkiler ve biliş yoluyla kaynaklara yani sosyal sermayeye sosyal erişim sağlamak ve biriktirmektir (Borgatti ve Halgin, 2011). Sosyal sermaye, kaynaklara ve bilgiye erişim sağladığı için (Borgatti ve Halgin, 2011) ağlardaki örgütlere değer kattığı kabul edilmiştir (Inkpen ve Tsang, 2005; Yli-Renko, Autio ve Sapienza, 2001).

Sosyal sermaye, “bireysel veya sosyal bir birimin sahip olduğu ilişkilerden elde edilen mevcut ve potansiyel kaynakların toplamı” olarak tanımlanır (Nahapiet ve Ghoshal, 1998). Sosyal sermaye, ağın kendisinden ve bu ağ aracılığıyla harekete geçirilebilecek varlıklardan oluşur. Dolayısıyla sosyal sermayenin hacmi, kişinin seferber edilebileceği ağ bağlantılarının boyutuna ve bireyin sahip olduğu sermayeye bağlıdır (Bourdieu, 1986). Sosyal sermaye teorisinin genel olarak iki temel düşünce çizgisini izlediği görülebilir; klasik kaynak teorisi ve yapısalci konum teorisi. Klasik kaynak teorisi, ağın bir parçası olmanın maddi, bilgi ve duygusal yardımı şeklinde mevcut kaynaklara vurgu yaparken (Lin ve Dumin, 1986); yapısalci konum teorisi ise fırsatların ve kısıtlamaların belirleyicisi olarak bir sosyal ağdaki bir aktörün pozisyonuna vurgu yapar (Wellman, 2018).

Sosyal sermaye alanında, ağ bağları; yapısal sosyal sermayenin temel bir özelliği olarak görülmektedir (Burt, 1992). Ayrıca dostluk ve tavsiye bağları gibi farklı bağ türleri akademisyenler arasında tartışılmaktadır (Wang vd., 2017; Wilkin ve de Jong, 2017). Kuruluşlar düşünüldüğünde, tavsiye bağları, yöneticilerin işle ilgili kaynakları paylaşabilecekleri ve gelişmiş iş performansları için fikir edinebilecekleri yararlı kaynaklar olarak görülmektedir (Park vd., 2020). Sosyal sermaye alanında bir diğer kilit özellik olarak sosyal ilişkiler, insanların birbirleriyle olan belirli ilişkilerine odaklanır. Bunlar; güven, normlar, yükümlülükler ve özdeşleşmedir. Organizasyondaki üyeler ve birimler arasında güvene dayalı ilişkiler kurmak, dahili sosyal sermaye geliştirmek için son derece önemlidir (Chua vd., 2010). Normlar, örgütsel üyeler arasında kaynakların paylaşımını kolaylaştırabilir veya azaltabilir, bu da sosyal sermaye birikimini etkileyebilir (Adler ve Kwon, 2002). Yükümlülükler, bireyler kaynakları diğerlerinden alırken bazı aktivitelere cevap verme ve geri verme taahhüdü veya görevinden kaynaklanır (Nahapiet ve Ghoshal, 1998). Özdeşleşme ise bireylerin kendilerini bir üye ağının parçası olarak tanımladıkları süreci ifade eder (Kessels ve Poell, 2004).

Sosyal sermaye, bilişsel (ağ tarafları arasında paylaşılan anlam ve anlayış), yapısal (aktörler arasındaki bağlantıların genel modeli) ve ilişkisel (insanların ağ içinde sahip olduğu kişisel ilişki türü) boyutlardan oluşur (Inkpen ve Tsang, 2005; Nahapiet ve Ghoshal, 1998). Bilişsel boyut, üyelerin karşılıklı anlayışlarını artırabilecek (Bolino, Turnley ve Bloodgood, 2002) paylaşılan kodlara, anlatılara ve dillere (Nahapiet ve Ghoshal, 1998) atıfta bulunur. Gerçekte, akranlar arasında paylaşılan bir vizyon, insanların nasıl etkileşimde bulunmaları gerektiğine dair ortak algılarını şekillendirmede anahtar rol oynar (Inkpen ve Tsang, 2005; Molina-Morales ve Martínez-Fernández, 2010; Tsai, 2000; Tsai ve Ghoshal, 1998). Yapısal boyut, kişiler arası bağları şekillendiren aktörler arasındaki bağlantıları kapsar (Moran, 2005; Nahapiet ve Ghoshal, 1998). Özellikle, aktörlerin ilişki ağı içindeki merkeziliği, kaynak paylaşımını ve bilgi yayılmasını belirler (Ahuja, 2000), kurdukları doğrudan temasların sayısını (Freeman, 1979) açıklar ve bu da daha sonra yeni bağların yaratılmasını kolaylaştırabilir (Tsai, 2000). İlişkisel boyut ise bir ilişkinin derinliği ve yakınlığı tarafından yaratılan aktörler arasındaki yakınlık hissini ifade eder (Westerlund ve Svahn, 2008). Güven ve güvenilirlik, bilgi alışverişini kolaylaştırmada kritik bir rol oynar ve daha sonra bilgi edinme için harcanan zamanı azaltır ve daha fazla kayıt dışılığa izin verir (Lee, 2009; Lin, 2000; Molina-Morales ve Martínez-Fernández, 2010; Tsai ve Ghoshal, 1998). Larsson, Bengtsson ve Sparks (1998) da güvenin belirsizliği en aza indirdiğini belirtmiştir. Bilişsel, yapısal ve ilişkisel boyutların kavramsal olarak farklı olduğunu, ancak yine de birbirleriyle ilişkili

olduğunu vurgulamakta fayda var (Hansen, Mors ve Lovas, 2005; Lewicki ve Bunker, 1996; Zheng, 2010).

Birtakım araştırmalar, sosyal sermayeyi olumsuzluklara karşı olası bir korunma olarak görmektedir (Aldrich, 2012; Aldrich ve Meyer, 2015; Johnson vd., 2013). Bunun temel önermesi; sosyal sermayenin, özellikle kaynağa bağlı geçim kaynakları için olumsuz değişimlerle yüzleşmek, uyum sağlamak ve hayatta kalmak için çok önemli bir ilişkisel kaynak olabileceğidir (Adger, 2003). Dayanıklılık için sosyal sermayenin bileşenleri olarak hem güçlü hem de zayıf bağlar gereklidir; güçlü bağlar, benzersiz yetenekler ve sosyal bütünlük sağlarken (yani güçlü bir aidiyet duygusu ve ağı besleyen derin bir bağlılık), zayıf bağlar ise yeni fikirlere ve çeşitli kaynaklara erişim sağlar (Jackson ve Young, 2016). Sosyal sermaye, bakımı doğrudan leğine bağlı olmadığından, artan kullanımla orantılı maliyetlere yol amayan bir dış kaynaktır (Borgatti ve Halgin, 2011).

Sosyal sermaye, yükümlülüklerle doludur ve olumsuz sonuçları da olabilir (Pillai vd., 2017). İşlevsiz tanımlama süreçleri, bilginin işlenmesini kısıtlayabilir ve yerleşik ilişkilere aşırı bağlılık, sosyal sermayenin olumlu kullanımını rayından çıkaran ve kesintilere direnişi zedeleyen yapısal düzenlemelerin ertelenmesine yol açar (Pillai vd., 2017). Benzer Şekilde, sosyal sermaye, tipik olarak örgütlerin, tehditlere karşı savunmasızlıklarını artıracak dış varlıklara bağımlılığı ve güveniyle birleştirilir (Pettit vd., 2013). Yoğun ilişkiler içinde olan ve güçlü sosyal sermaye inşa eden örgütler, fırsat maliyetleri ve yüksek istikrarsız tedarik riskiyle karşı karşıya kalabilirler (Mitreğa ve Zolkiewski, 2012). Bu nedenle, sosyal sermayenin potansiyel olumsuz sonuçlarını hafifletmek ve sosyal sermayeyi pozitif bir güce dönüştürmek için yetenekler ve süreçler gereklidir.

Uluslararası alanyazında sosyal sermaye ile ilgili çalışmaların geçmişi 60-65 yıl öncesine kadar uzanır (Bourdieu, 1986, 2002; Coleman, 1988, 1990; Donate vd., 2019; Field, Schuller ve Baron, 2000; Fischer, 1959; Fukuyama, 1999, 2001, 2005, 2009; Herrero, 2018; Lin, 1999, 2001; Nahapiet ve Ghoshal, 1998; Nieminen vd., 2010; Print ve Coleman, 2003; Putnam, 1993, 1995, 2000; Putnam, Malkin ve Malkin, 2004; Rose, 1961; Sias ve Duncan, 2020; Williams vd., 2020; Zock vd., 2018). Türkiye’de ise çalışmaların geçmişi daha yakın zamana dayanmaktadır. Ulusal alanyazında sosyal sermaye ile ilgili çalışmaların geçmişi 15-20 yıl öncesine kadar uzanır (Akyürek, 2019; Başak ve ztaş, 2010; alışkan ve Meçik, 2009; Ekinci ve Karakuş, 2011; Gnkr ve zdemir, 2017; Kahraman ve Summak, 2016; Karadal, Rençber ve Saygın, 2014; zdemir, 2008; Safran, 2020; şahin ve Ada, 2013; Toprak ve Bozgeyikli, 2011). Ayrıca Türkiye’de sınırlı sayıda sosyal sermaye leği geliştirme (Eker, 2014; Ekinci, 2008; İnan, 2019; Polatcan, 2018; şahin, 2011; şentuna ve akı, 2020; Uçar, 2016; Yılmaz ve Mert, 2019) ve sosyal sermaye leğinin Türkçe uyarlama (Ardahan, 2012; Göksel, Aydıntan ve Bingöl, 2010) alışması bulunmaktadır. Türkiye’deki sosyal sermaye leği geliştirme ve uyarlama çalışmaları; genel halk, eğitimci ve ğrenci görüşlerine göre yapılan araştırmalar biçiminde incelenmiştir. Sınırlı sayıdaki ölçek geliştirme ve uyarlama çalışması, sosyal sermayeye ilişkin ilginin düşük olması biçiminde yorumlanabilir. Ayrıca farklı bir neden de sosyal sermaye leğinin sosyal bilimciler arasında yeterli bir Şekilde tanınmıyor olmasından kaynaklanabilir. Türkiye’de kamu sektörüne yönelik geliştirilmiş veya uyarlanmış bir sosyal sermaye leğine rastlanamamıştır. Uyarlanmış ölçeğin orijinali (Kouvonen vd., 2006), kamu sektörü çalışanları için geliştirilmiş bir ölçek olduğu için Türkçe uyarlamasına ihtiyaç duyulmuştur. Çünkü uyarlanan ölçek, kamu sektöründe çalışanlar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın, bir uyarlama çalışması olması ve kamu sektörü çalışanlarının görüşlerine göre gerçekleştirilmesi; alanyazından farklılık göstererek alanyazına katkıda bulunabilecektir. Bu kapsamda araştırmanın gerekçesi sosyal sermaye leğinin geçerlik ve güvenirliğini Türk kültüründe sınınamak ve böylece leği Türkçe uyarlamaktır. Sosyal sermaye leğinin Türkçeye uyarlanması sosyal sermaye konusunda araştırma yapacak bilim insanlarına veri toplama sürecinde katkı sağlayabilir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, orijinali 2006 yılında Kouvonen vd. tarafından geliştirilmiş olan sosyal sermaye leğinin Türk kültürüne uyarlamasını yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal sermaye leği, Türk kültüründe geçerli bir lme aracı mıdır?
2. Sosyal sermaye leği, Türk kültüründe güvenilir bir lme aracı mıdır?

2. YÖNTEM

Orijinali Kouvonon vd. (2006) tarafından geliştirilmiş olan Sosyal Sermaye Ölçeği (SSÖ) Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yürütülen bu araştırma nicel bir yaklaşımla gerçekleştirilmiştir. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler nicel teknikler aracılığıyla analiz edilmiştir.

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Ankara ilindeki kamu sektörü çalışanları oluşturmaktadır. Kamu sektörü çalışanlarının örnekleme alınma işlemi, seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme ile gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde toplam 530 kamu sektörü çalışanı örnekleme dâhil edilmiştir. Katılımcıların 273'ü kadın (%51.5), 257'si erkektir (%48.5); 170'i 20-30 (%32.1), 249'u 31-40 (%47), 85'i 41-50 (%16), 26'sı 51 ve üzeri (%19.4) yaşadadır; 394'ü evli (%74.3), 136'sı bekârdır (%25.7); 22'si lise (%4.2), 48'i ön lisans (%9.1), 391'i lisans (%73.8), 69'u lisansüstü (%13) eğitim mezunudur; 172'si 1-5 yıl (%32.5), 168'i 6-10 yıl (%31.7), 92'si 11-15 yıl (%17.4), 98'i 16 yıl ve üstü (%18.5) mesleki kıdeme sahiptir. Bu verilere dayalı olarak; katılımcıların çoğunluğunun 31-40 yaş aralığında, evli, lisans mezunu ve mesleki yaşamlarının ilk zamanlarında olduğu ifade edilebilir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla Kouvonon vd. (2006) tarafından geliştirilmiş olan SSÖ kullanılmıştır. SSÖ, tek boyut ve 8 maddelik beşli Likert tipinde derecelendirilmiş bir veri toplama aracıdır. SSÖ'nün geliştirilmesi sürecinde kamu sektörü çalışanları örneklemeden veri toplanmıştır. SSÖ'nün Cronbach alfa katsayı değeri, 0.88'dir. SSÖ'de yer alan maddelerin (8 madde) madde-toplam korelasyon değerleri 0.58 ile 0.69 arasında değişmektedir. SSÖ'nün geçerliğini sınamak amacıyla ilk olarak açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve sonrasında doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonucunda SSÖ'nün tek boyutlu yapısının doğrulandığı gözlenmiştir.

2.3. Dil Eşdeğerliği Çalışması

Araştırmada veri toplamak amacıyla SSÖ Türkçe Taslak Formu (SSÖ-TTF) kullanılmıştır. SSÖ-TTF'nin hazırlanma sürecinde ilk olarak SSÖ'yü geliştiren Hairon ve Goh'dan uyarılma izni alınmıştır. İzin alınmasıyla birlikte SSÖ'nün dil eş-değerliği çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu amaçla her iki dile çok iyi düzeyde hâkim olan üç İngilizce ve bir Türkçe dil uzmanından destek alınmıştır. Birinci İngilizce dil uzmanı, SSÖ'de yer alan maddeleri Türkçe'ye tercüme etmiştir. Tercüme edilen TTF, ikinci bir İngilizce dil uzmanı tarafından tekrar İngilizce'ye tercüme edilmiştir. Ardından orijinal ve yeniden çevirisi yapılan İngilizce ölçek formları, üçüncü bir İngilizce dil uzmanı tarafından ölçeğin anlam kaybı olup olmadığı kontrol edilmiş ve ölçekte bir anlam kaybı olmadığı ifade edilmiştir. Ölçeğin son TTF, bir Türkçe dil uzmanı tarafından anlaşılabilirlik ve anlatım bozukluğu bağlamında kontrol edilmiş ve verilen dönütler doğrultusunda ölçeğin asıl anlamının bozulmayacağı şekilde düzeltmeler yapılmıştır. Bu dil işlemleri sonucunda Türk dilinde en uygun ifadeler belirlenerek nihai bir taslak form oluşturulmuştur. Bu haliyle SSÖ-TTF 20 kamu sektörü çalışanının görüşüne sunulmuş ve verilen dönütler doğrultusunda ölçeğin asıl anlamının bozulmayacağı şekilde düzeltmeler yapılmıştır. Sonuç olarak, dilsel ve deyimsel açıdan ölçeğe son şekli verilerek Türkçe SSÖ formu oluşturulmuştur.

2.4. İşlemler ve Veri Analizi

Bu araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için ilgili kurumlardan gerekli izinler alınmıştır. Dil eş-değerliği kapsamında yapılmış olan çalışmalar sonucunda SSÖ-TTF'nin pilot uygulama aşamasına geçilmiştir. Araştırma verisi, 2019 yılı Aralık ayı içerisinde, araştırmaya katılmaya gönüllü kamu sektörü çalışanlarının ölçek formunu bizzat doldurmaları yoluyla toplanmıştır. Ölçek formunun doldurulması 3-5 dakika arası sürmüştür.

Dijital ortama kodlanarak aktarılan veriler üzerinde ilk olarak hatalı girişler kontrol edilmiş, saptanan hatalar manuel olarak düzeltilmiştir. Ardından kayıp veri analizi yapılmış, bu kapsamda yaklaşık değer atama yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca örneklem büyüklüğünün geçerlik ve güvenilirlik analizleri için yeterli olup olmadığına ilişkin alanyazın incelenmiştir (Kline, 2013;

Tabachnick ve Fidel, 2012). Alanyazındaki görüşlere dayalı olarak 530 katılımcıdan oluşan örneklemin geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapmaya elverişli olduğu kararı verilmiştir. Ardından veri setinin normallik varsayımını karşılama durumu incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda basıklık ve çarpıklık katsayıları ile ortalama, mod ve medyan değerleri hesaplanmıştır. Bu kapsamda ilk olarak veri setinin basıklık ve çarpıklık katsayı değerlerine bakılmıştır. Hesaplanan basıklık katsayı değeri -.488, çarpıklık katsayı değeri ise -.122'dir. Bu değerler ± 2 arasında yer almaktadır. Bu sonuçlar veri setinin normal dağılım gösterdiği şeklinde yorumlanmaktadır (George ve Mallery, 2010). Diğer yandan yapılan analizlerde aritmetik ortalamanın 3.50, mod değerinin 4.00 ve medyanın ise 3.62 olduğu görülmüştür. Bu değerlerin birbirine yakın olması da yine veri setinin normal dağıldığına işaret etmektedir. Veri setinin normallik varsayımını karşılamış olması nedeniyle SSÖ'nün geçerliği, kovaryansa dayalı model temel alınarak değerlendirilmiştir (Hair, Ringle ve Sarstedt, 2011). Bu kapsamda geçerlik analizleri LISREL 8.7 yazılımı kullanılarak Doğrulayıcı faktör analizi yapılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir (Jöreskog ve Sörbom, 2006). Ayrıca veri setinin normallik varsayımını sağlamış olması nedeniyle güvenilirlik analizi için Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ve Madde-toplam korelasyonu tekniklerinden yararlanılmasına karar verilmiştir (Gravetter ve Walnau, 2000).

3. BULGULAR

Ölçek geliştirme veya uyarlama sürecinde analiz işlemleri için örneklem büyüklüğü belirlenirken birbirinden farklı yaklaşımlar ileri sürülmüştür. Bazı araştırmacılar madde sayısının 10 katı örneklem (Nunnally, 1978), bazıları ise 4 katı olması gerektiğini belirtmiştir (MacCallum vd., 2001); ayrıca Comrey ve Lee (1992), Tabachnick ve Fidel (1996) ile DeVellis (2014), örneklem sayısını 200 kişi 'orta', 300 kişi 'iyi', 500 kişi 'çok iyi', 1000 ve üzeri kişiyi ise 'mükemmel' olarak nitelendirmişlerdir (aktaran Uğurlu ve Aylar, 2017, s.6). Madde sayısının en az 5 katı olması gerektiği, araştırmacılarca genel kabul gören yaklaşımdır (Büyüköztürk vd., 2012; Tavşancıl, 2014). Bu çalışmada; 530 kamu sektörü çalışanı ile çalışmanın yapılmış olması, istatistiksel işlemler için yeterli sayıya ulaşıldığı biçiminde ifade edilebilir.

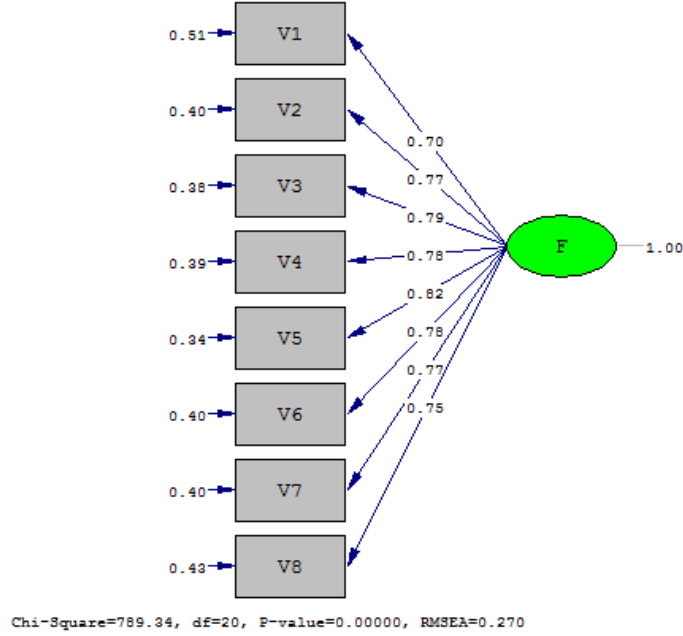
3.1. SSÖ'nün Geçerliğine İlişkin Bulgular

Kamu sektörü çalışanlarının sosyal sermaye düzeyini ölçmeyi amaçlayan ve 8 maddeden oluşan araç, tek boyut temel alınarak geliştirilmiştir. Bu çerçevede, SSÖ'nün geçerlik analizi kapsamında, aracın faktör desenini doğrulamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda; gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama durumlarına ilişkin t değerleri .05 düzeyinde manidar bulunmuştur. Parametre tahminleri, eğer t değerleri 1.96'yı aşarsa .05 düzeyinde ve 2.56'yı aşarsa .01 düzeyinde manidardır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2014). Ayrıca, gözlenen değişkenlerin hata varyansları incelendiğinde, tüm hata varyanslarının normal olduğu bulunmuştur (Çokluk vd., 2014). Modelde tüm maddeler için manidar t değerlerinin de elde edilmesi nedeniyle tüm göstergelere model içerisinde yer verilmiştir.

DFA sonucu elde edilen yol şeması, şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1: Sosyal Sermaye Ölçeği'nin Yol Şeması

Analiz sonuçlarına tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Sosyal Sermaye Ölçeği'nin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Uyum Ölçümleri	Ölçüm Değeri	Referans Aralığı
p	.00	< .01
RMSEA	.2	< .10
GFI - AGFI	.51 - .40	< .90
RMR	.08	≤ .08
NNFI - CFI	.85 - .90	≥ .90

Tablo incelendiğinde; p değerinin .01 düzeyinde manidar olduğu görülmektedir. Bu değer, beklenen kovaryans matrisi ile gözlenen kovaryans matrisleri arasındaki farkın (X^2 değerinin) manidarlığı hakkında bilgi vermektedir. P değerinin manidar olmaması istenilir. Birçok doğrulayıcı faktör analizinde örneklemin büyük olması sebebiyle p değerinin manidar olması normaldir. Başka bir ifadeyle p değerinin manidar olması birçok çalışmada tolere edilmektedir (Çokluk vd., 2014). Bu sebeple iki matris arasındaki uyuma ilişkin alternatif uyum indeksleri değerlendirilmiştir.

Yol şemasındaki RMSEA incelendiğinde ise .2 düzeyinde bir uyum indeksi elde edilmiştir. RMSEA'nın .05'ten küçük olması mükemmel; .08'den küçük olması iyi; .10'dan küçük olması ise zayıf uyuma karşılık gelir (Çokluk vd., 2014). Bu kapsamda, ilk yapılan analiz için elde edilen .2 değerindeki RMSEA'nın zayıf bir uyuma sahip olduğu söylenebilir. Yol şemasındaki GFI'nin .51 ve AGFI'nin .40 olduğu görülmektedir. GFI ve AGFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel; .90'ın üzerinde olması ise iyi uyuma işaret eder (Çokluk vd., 2014). Bu kapsamda, ilk yapılan analiz için .51 değerindeki GFI ve .40 değerindeki AGFI'nin zayıf bir uyuma sahip olduğu söylenebilir. Standardize edilmiş RMR'nin uyum indeksinin .08 olduğu görülmektedir. RMR ve standardize edilmiş RMR'nin .05'in altında olması mükemmel; .08'in altında olması iyi; .10'un altında olması ise zayıf uyuma işaret etmektedir (Çokluk vd., 2014). Bu kapsamda, ilk yapılan analiz için .08 değerindeki standardize edilmiş RMR'nin iyi bir uyuma sahip olduğu söylenebilir. Son olarak NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nin .85 ve CFI'nin .90 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel; .90'ın üzerinde olması ise iyi uyuma işaret etmektedir (Çokluk vd., 2014). Bu çerçevede, ilk yapılan analiz için .85

değerindeki NNFI'ın iyiye yakın ve .90 değerindeki CFI'ın iyi bir uyuma sahip olduğu söylenebilir.

Bu çerçevede sonuç olarak, sosyal sermaye ölçeğinin 8 maddeden oluşan tek faktörlü yapısının bir model olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

3.2. SSÖ'nün Güvenirliğine İlişkin Bulgular

DFA sonucu elde edilen yol şeması, şekil 1'de sunulmuştur. SSÖ'nün geçerliği doğrultusunda güvenilirlik analizleri kapsamında, öncelikle madde-toplam korelasyonu kullanılarak madde analizine bakılmıştır. Ayrıca, cronbach alfa kullanılarak ölçeğin güvenilirliğine bakılmıştır. SSÖ'nün güvenilirlik analizi (iç tutarlılık katsayısı [cronbach alfa] ve madde-toplam korelasyonu değerleri) sonuçları tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Sosyal Sermaye Ölçeği'nin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek	Alfa Değeri	Madde-Toplam Korelasyonu
Sosyal Sermaye Ölçeği	.94	.68 - .77

Sosyal sermaye ölçeğinde, 8 madde yer almıştır. Sosyal sermaye ölçeğinin genel iç tutarlılık katsayısı (cronbach alfa) .94'tür. Psikolojik bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2013). Bu bağlamda sosyal sermaye ölçeğinin genel iç tutarlılık katsayısının, ölçek puanlarının güvenilirliği için yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir. Ölçekte yer alan tüm maddeler için madde-toplam korelasyonlarının .68 ile .77 arasında değiştiği görülmektedir. Madde-toplam korelasyonu .30 ve daha yüksek olan maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği, .20-.30 arasında kalan maddelerin zorunlu görülmesi durumunda teste alınabileceği ya da maddenin düzeltilmesi gerektiği, .20'den daha düşük maddelerin ise teste alınmaması gerektiği ifade edilebilir (Büyüköztürk, 2013). Bu bağlamda madde-toplam korelasyonları incelendiğinde, ölçekteki maddelerin bireyleri iyi derecede ayırt ettiği şeklinde yorumlanabilir.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada orijinali Kouvonon vd. (2006) tarafından geliştirilmiş olan Sosyal Sermaye Ölçeğinin (SSÖ) Türk kültürüne uyarılama çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Türkçe dil eşdeğerliği yapılmış olan SSÖ Ankara ilinde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli 530 kamu sektörü çalışanına uygulanmıştır. Veri seti üzerinde geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Veri setinin normallik varsayımını karşılamış olması nedeniyle güvenilirlik için Cronbach alfa; geçerlik için ise kovaryansa dayalı model temelinde DFA gerçekleştirilmiştir.

Araştırma bulguları, SSÖ'nün Türkçe formunun hem genel puan hem de alt boyutlar bazında yüksek düzeyde güvenilir bir veri toplama aracı olduğunu göstermiştir. Bu bulgu SSÖ'nün orijinalinin geliştirilmesi sürecinde ulaşılan bulgularla uyumludur. Anılan çalışmada da SSÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir bir veri toplama aracı olduğu belirlenmiştir (Kouvonon vd., 2006). SSÖ, daha önce Türkiye'de sosyal sermaye ölçeği geliştirme (Eker, 2014; Ekinci, 2008; İnan, 2019; Polatcan, 2018; Şahin, 2011; Şentuna ve Çakı, 2020; Uçar, 2016; Yılmaz ve Mert, 2019) ve sosyal sermaye ölçeğinin Türkçe uyarılama (Ardahan, 2012; Göksel, Aydınlan ve Bingöl, 2010) çalışmalarında veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Anılan bu çalışmalarda da SSÖ'nün güvenilir bir veri toplama aracı olduğu rapor edilmiştir. Gerek mevcut araştırma bulguları ve gerekse daha önceki araştırmalarda ulaşılan güvenilirlik sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde SSÖ'nün Türkçe versiyonunun sosyal sermaye odaklı araştırmalarda kullanılmaya uygun olduğu genel sonucuna ulaşılmıştır.

SSÖ'nün Türkçe formunun tek boyutlu yapısının geçerliğine ilişkin yapılmış olan DFA bulguları, ölçeğin geçerli olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgu SSÖ'nün orijinalinin faktör yapısı ile paralel şekildedir. SSÖ'nün orijinal formunda ilk olarak AFA gerçekleştirilmiştir. AFA

sonuçları SSÖ'nün tek faktörlü bir yapıda olduğunu ortaya çıkartmıştır. Ölçek geliştirme sürecinin izleyen evrelerinde gerçekleştirilmiş olan DFA sonuçları da SSÖ'nün tek boyutlu yapısını doğrulamıştır. Bu kapsamda Türkçe uyarlama sürecinde SSÖ'nün tek boyutlu yapısı ölçeğin orijinalinin geliştirilmesi sürecinde ulaşılmış olan bulguları desteklemiştir. SSÖ'nün kuramsal temelleri Kouvonen vd. (2006) tarafından atılmıştır. Buna göre örgütlerde sosyal sermaye; güven, nezaket, etkili iletişim, işbirliği gibi saygı gibi unsurları içermektedir. Bu bağlamda örgütteki tüm paydaşların sosyal sermayeyi etkili bir biçimde kullanımı ve geliştirmeleri yoluyla etkin bir örgüt oluşturabilir. SSÖ'nün temelini oluşturan bu kuramsal model, mevcut araştırma bulguları ile de desteklenerek, SSÖ'nün Türk kültürü için de geçerli olduğunu ortaya çıkartmıştır. Bununla birlikte SSÖ'yu veri toplama aracı olarak kullanmış olan sosyal sermaye ölçeğinin Türkçe uyarlama çalışmalarında; Ardahan (2012) gerçekleştirmiş olduğu AFA çalışmasında ölçeğin Türkçe formunda yer alan maddelerin dokuz; Göksel, Aydın ve Bingöl (2010) ise üç faktör altında toplandığını rapor etmiştir. Dolayısıyla SSÖ'nün Türk kültüründe gerçekleştirilmiş olan geçerlik bulguları arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bununla birlikte mevcut araştırmanın geçerlik bulguları Türkiye yerelindeki önceki uyarlama çalışmalarından farklı olarak SSÖ'nün tek faktörlü yapısının ölçeğin orijinal yapısıyla uyumludur.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER EK. DAĞITIMCI LİDERLİK ÖLÇEĞİ

Bu çalışmada orijinali Kouvonen vd. (2006) tarafından geliştirilmiş olan SSÖ'nün Türk kültürüne uyarlanması kapsamında geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma verisine dayalı yapılan analizlerle birlikte tek boyutlu SSÖ'nün Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir veri toplama aracı olduğu genel sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca dayalı olarak SSÖ'nün Türkçe formunun, Türkiye yerelinde gerçekleştirilmesi olası sosyal sermaye araştırmaları için uygun bir ölçek olduğu belirtilebilir. Ayrıca SSÖ'nün Türkçe formunun daha geniş örneklemle aracılığıyla toplanacak verilerle birlikte geçerlik ve güvenirliliğinin sınanması alanyazına katkı sunabilir. Mevcut araştırma verisi, kamu sektörü çalışanları örnekleminden toplanmıştır. Bu kapsamda özel sektör çalışanlarından veya farklı örgütlerden veri toplayarak SSÖ'nün geçerlik ve güvenirliliği çeşitli bağlamlarda sınanabilir.

KAYNAKÇA

- Adger, W. N. (2003). Social capital, collective action, and adaptation to climate change. *Economic Geography*, 79(4), 387-404.
- Adler, P. S., & Kwon, S. W. (2002). Social capital: prospects for a new concept. *Academy of Management Review*, 27(1), 17-40.
- Ahuja, G. (2000). Collaboration networks, structural holes, and innovation: A longitudinal study. *Administrative Science Quarterly*, 45(3), 425-455.
- Akyürek, M. İ. (2019). *Okullarda sosyal sermaye ve örgüt sağlığı ilişkisi*. Yayınlanmış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aldrich, D. P. (2012). *Building resilience: Social capital in post-disaster recovery*. University of Chicago Press.
- Aldrich, D. P., & Meyer, M. A. (2015). Social capital and community resilience. *American Behavioral Scientist*, 59(2), 254-269.
- Altay, A. (2007). Bir kamu malı olarak sosyal sermaye ve yoksulluk ilişkisi. *Ege Akademik Bakış*, 7(1), 337-362.
- Ardahan, F. (2012). Sosyal sermaye ölçeği geçerlilik, güvenirlilik çalışması. *International Journal of Human Sciences [Online]*, (9)2, 773-789.
- Başak, S., & Öztaş, N. (2010). Güven ağbağları, sosyal sermaye ve toplumsal cinsiyet. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(1), 27-56.
- Bolino, M. C., Turnley, W. H., & Bloodgood, J. M. (2002). Citizenship behavior and the creation of social capital in organizations. *Academy of Management Journal*, 27(4), 505-522.

- Borgatti, S. P., & Halgin, D. S. (2011). On network theory. *Organization Science*, 22(5), 1168-1181.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital on CALL. In J. G. Richardson (Eds.), *CALL Handbook of theory and research for the sociology of education* (ss. 241-258). New York: Greenwood.
- Bourdieu, P. (2002). The forms of capital on CALL. In N. W. Biggart (Ed.), *CALL Readings in economic sociology* (ss. 280-291). Oxford: Blackwell.
- Burt, R.S. (1992). *Structural holes: The social structure of competition*. Harvard University Press, Cambridge, MA.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Chua, R. Y. J., Morris, M., & Ingram, P. (2010). Embeddedness and new idea discussion in professional networks: The mediating role of affect-based trust. *The Journal of Creative Behavior*, 44(2), 85-104.
- Coleman, J. (1988). Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociolog*, 94(1), 95-120.
- Coleman, J. S. (1990). *Foundations of theory*. Cambridge, MA: Belknap.
- Çalışkan, Ş., & Meçik, O. (2009). *Sosyal sermayenin oluşumunda ve radikalleşmenin önlenmesinde eğitimin rolü*. <http://www.deuiktisat.org/Files/7090ef02-4d11-419d-9990-e142d3c746a4.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve Lisrel uygulamaları*. Ankara: Pegem A.
- Donate, M. J., Ruiz-Monterrubio, E., Ede Pablo, J. D. S., & Pena, I. (2019). Total quality management and high-performance work systems for social capital development Effects on company innovation capabilities. *Journal of Intellectual Capital*, 21(1), 87-114.
- Eker, D. (2014). *Öğretim elemanlarının örgütsel sosyal sermayeleri ve örgütsel özdeşleşmeleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Ekinci, A. (2008). *Genel liselerdeki sosyal sermaye düzeyinin öss başarısına etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Ekinci, A., & Karakuş, M. (2011). Okul müdürlerinin sosyal sermaye liderliği davranışlarının öğretmenler arasındaki sosyal sermaye düzeyine etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* 17(4), 527-553.
- Field, J., Schuller, T., & Baron, S. (2000). Social capital and human capital revisited on CALL. In S. Baron, J. Field, & T. Schuller (Eds.), *CALL Social capital: Critical perspectives* (ss. 243-263). Oxford: Oxford University.
- Fischer, G. (1959). Business-management social capital. *Zeitschrift für Betriebswirtschaft*, 29(12), 725-736.
- Freeman, L. C. (1979). Centrality in social networks conceptual clarification. *Social Networks*, 1, 215-239.
- Fukuyama, F. (1999). *Social capital and civil society*. <http://www.imf.org/external/pubs/ft/seminar/1999/reforms/fukuyama.htm> sayfasından erişilmiştir.
- Fukuyama, F. (2001). Social capital, civil society and development. *Third World Quarterly*, 22(1), 7-20.
- Fukuyama, F. (2005). *Güven: Sosyal erdemler ve refahın yaratılması* (A. Buğdaycı, Çev.). İstanbul: İş Bankası.
- Fukuyama, F. (2009). *Büyük çözümler: İnsanın doğası ve toplumsal düzenin yeniden oluşumu* (H. Kaya, Çev.). İstanbul: Profil.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10th ed.). Boston, MA: Pearson.
- Göksel, A., Aydınhan, B., & Bingöl, D. (2010). Örgütlerde bilgi paylaşım davranışı: Sosyal sermaye boyutundan bir bakış. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(4), 87-109.
- Gravetter, F. J., & Wallnau, L. B. (2000). *Statistics for the behavioral Sciences* (5th ed.). Belmont, CA: Wadsworth/Thomson Learning.

- Günkör, C., & Özdemir M. Ç. (2017). Sosyal sermaye ve eğitim ilişkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(1), 70-90.
- Hansen, M. T., Mors, M. L., & Lovas, B. (2005). Knowledge sharing in organizations: Multiple networks, multiple phases. *Academy of Management Journal*, 48(5), 776-793.
- Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2011). PLS-SEM: Indeed a silver bullet. *Journal of Marketing, Theory and Practice*, 19(2), 139-152.
- Herrero, I. (2018). How familial is family social capital? Analyzing bonding social capital in family and nonfamily firms. *Family Business Review*, 31(4), 441-459.
- Inkpen, A. C., & Tsang, E. W. (2005). Social capital, networks, and knowledge transfer. *Academy of Management Review*, 30(1), 146-165.
- İnan, A. (2019). *Üniversite öğrencilerinin dini yönelimlerinde sosyal sermayenin rolü-İlahiyat Fakülteleri örneği-*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Jackson, L., & Young, L. (2016). When business networks “kill” social networks: A case study in Bangladesh. *Industrial Marketing Management*, 58, 148-161.
- Johnson, N., Elliott, D., & Drake, P. (2013). Exploring the role of social capital in facilitating supply chain resilience. *Supply Chain Management: An International Journal*, 18(3), 324-336.
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1996). *Lisrel 8: User 's reference guide*. Lincolnwood: Scientific Software International.
- Kahraman, İ., & Summak, S. (2016). Okullarda sosyal sermayenin geliştirilmesine yönelik bir karma yöntem çalışması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(26), 482-504.
- Karadal, H., Rençber, Ö. F., & Saygın, M. (2014). Beşeri sermaye ve sosyal sermaye özelliklerinin adana ilindeki yabancı dil kurslarında incelenmesi. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 38-48.
- Kessels, J. W. M., & Poell, R. F. (2004). Andragogy and social capital theory: The implications for human resource development. *Advances in Developing Human Resources*, 6(2), 146-157.
- Kline, R. B. (2013). Exploratory and confirmatory factor analysis. In Y. Petscher & C. Schattschneider (Eds.), *Applied quantitative analysis in the social sciences* (pp. 171-207). NY: Routledge.
- Kouvonen, A., Kivimäki, M., Vahtera, J., Oksanen, T., Elovainio, M., Cox, T., ... Wilkinson, R. G. (2006). Psychometric evaluation of a short measure of social capital at work. *BMC Public Health*, 6, 251.
- Larsson, R., Bengtsson, L., & Sparks, J. (1998). The Interorganizational learning dilemma: Collective knowledge development in strategic alliances. *Organization Science*, 9(3), 285-305.
- Lee, R. (2009). Social capital and business management: Setting a research agenda. *International Journal of Management Reviews*, 11(3), 247-273.
- Lewicki, R. J., & Bunker, B. B. (1996). *Developing and maintaining trust in work relationships*. In R. M. Kramer, & T. R. Tyler (Eds.). *Trust in organizations: frontiers of theory and research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Lin, N. (1999). Building a network theory of social capital. *Connections*, 22(1), 28-51.
- Lin, N. (2000). *A theory of structure and action*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Lin, N. (2001). *Social capital: A theory of social structure and action*. Cambridge: Cambridge University. https://books.google.com.tr/books?id=fvBzlu5-yuMC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false sayfasından erişilmiştir.
- Lin, N., & Dumin, M. (1986). Access to occupations through social ties. *Social Networks*, 8(4), 365-385.
- Mitreğa, M., & Zolkiewski, J. (2012). Negative consequences of deep relationships with suppliers: An exploratory study in Poland. *Industrial Marketing Management*, 41(5), 886-894.
- Molina-Morales, F. X., & Martínez-Fernández, M. T. (2010). Social networks: Effects of social capital on firm innovation. *Journal of Small Business Management*, 48(2), 258-279.

- Moran, P. (2005). Structural vs. relational embeddedness: Social capital and managerial performance. *Strategic Management Journal*, 26(12), 1129-1151.
- Nahapiet, J., & Ghoshal, S. (1998). Social capital, intellectual capital, and the organizational advantage. *Academy of Management Review*, 23(2), 242-266.
- Nieminen, T., Martelin, T., Koskinen, S., Aro, H., Alanen, E., & Hyyppa, M. T. (2010). *International Journal of Public Health*, 55(6), 531-542.
- Özdemir, A. A. (2008). Sosyal ağ özellikleri bakış açısıyla sosyal sermaye ve bilgi yaratma ilişkisi: Akademisyenler üzerinde yapılan bir alan araştırması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 81-102.
- Park, S., Grosser, T. J., & Roebuck, A. A. (2020). Understanding work teams from a network perspective: A review and future research directions. *Journal of Management*, <http://doi.org/10.1177/0149206320901573> sayfasından erişilmiştir.
- Pettit, T. J., Croxton, K. L., & Fiksel, J. (2013). Ensuring supply chain resilience: Development and implementation of an assessment tool. *Journal of Business Logistics*, 34(1), 46-76.
- Pillai, K. G., Hodgkinson, G. P., Kalyanaram, G., & Nair, S. R. (2017). The negative effects of social capital in organizations: A review and extension. *International Journal of Management Reviews*, 19(1), 97-124.
- Print, M., & Coleman, D. (2003). Towards understanding of social capital and citizenship education. *Cambridge Journal of Education*, 33(1), 123-149.
- Polatcan, M. (2018). Okullarda sosyal sermaye ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(4), 2721-2732.
- Putnam, R. (1993). *Making democracy work: Civic tradition in modern Italy*. Princeton: Princeton University. <http://home.sogang.ac.kr/sites/jaechun/courses/Lists/b10/Attachments/27/DSI%20Textbook%20-%20Making%20Democracy%20Work.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Putnam, R. (1995). Bowling alone: Americas declining social capital. *Journal of Democracy*, 6(1), 65-78.
- Putnam, R. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon and Schuster. https://books.google.com.tr/books?id=rd2ibodep7UC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false sayfasından erişilmiştir.
- Putnam, R., Malkin, P., & Malkin, I. (2004). *Education, diversity, social cohesion and "social capital"* (Research Report No. 2004-5). [http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/EC/MIN\(2004\)5&docLanguage=En](http://www.oecd.org/officialdocuments/publicdisplaydocumentpdf/?cote=EDU/EC/MIN(2004)5&docLanguage=En) sayfasından erişilmiştir.
- Rose, A. (1961). Housing and social capital. *Canadian Journal of Economics & Political Science*, 27(1), 123-125.
- Safran, B. (2020). *Girişimcilikte tembellik ve sosyal sermayenin yaratıcılık ve inovasyon üzerindeki etkileri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sias, P. M., & Duncan, K. L. (2020). Not just for customers anymore: Organization facebook, employee social capital, and organizational identification. *International Journal of Business Communication*, 57(4), 431-451.
- Şahin, C. (2011). *Sosyal ve entellektüel sermayenin ilköğretim ile ortaöğretim okullarında kullanılma düzeylerinin okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda incelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şahin, C., & Ada, Ş. (2013). İlköğretim ile ortaöğretim okullarında sosyal sermayenin kullanılma düzeyinin okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(23), 131-153.
- Şentuna, B., & Çakı, F. (2020). Balıkesir örneğinde bir ölçek geliştirme çalışması: Yerli sosyal sermaye ölçeği (yssö). *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 2039-2061.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2012). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel.

- Toprak, E., & Bozgeyikli, H. (2011). Öğretmen adaylarının sosyal sermaye düzeylerinin karşılaştırmalı incelenmesi (Erciyes Üniversitesi örneği). *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31(2), 125-147.
- Tsai, W. (2000). Social capital, strategic relatedness and the formation of intraorganizational linkages. *Strategic Management Journal*, 21(9), 925-939.
- Tsai, W., & Ghoshal, S. (1998). Social capital and value creation: The role of intrafirm networks. *Academy of Management Journal*, 41(4), 464-476.
- Uçar, E. (2016). Sosyal sermaye ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-23.
- Uğurlu, F., & Aylar, F. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik öğretmen öz algı ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 28-43.
- Wang, Z., Chen, X., & Yu, M. (2017). Interactive effect of leader-member tie and network centrality on leadership effectiveness. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 45(7), 1197-1210.
- Wellman, B. (2018). *Networks in the global village: Life in contemporary communities*. Routledge, New York, NY.
- Westerlund, M., & Svahn, S. (2008). A relationship value perspective of social capital in networks of software SMEs. *Industrial Marketing Management*, 37, 492-501.
- Wilkin, C. L., & de Jong, J. P. (2017). Teaming up with temps: The impact of temporary workers on team social networks and effectiveness. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 27(2), 204-218.
- Williams, N. E., Hughes, C., Bhandari, P., Thornton, A., Young-DeMarco, L., Sun, C., & Swindle, J. (2020). When does social capital matter for migration? A study of networks, brokers, and migrants in Nepal. *International Migration Review*, 54(4), 964-991.
- Yılmaz, O., & Mert, G. (2019). Sosyal sermayenin müşteri memnuniyetine etkisinde motivasyonun ve operasyonel yeteneklerin rolü bilişim sektöründe bir araştırma. *Turkish Studies Economics, Finance, Politics*, 14(2), 579-603.
- Yli-Renko, H., Autio, E., & Sapienza, H. J. (2001). Social capital, knowledge acquisition, and knowledge exploitation in young technology-based firms. *Strategic Management Journal*, 22(6-7), 587-613.
- Zheng, W. (2010). A social capital perspective of innovation from individuals to nations: Where is empirical literature directing us? *International Journal of Management Reviews*, 151-183.
- Zock, J. P., Verheij, R., Helbich, M., Volker, B., Spreuwenberg, P., Strak, M., ... Groenewegen, P. (2018). The impact of social capital, land use, air pollution and noise on individual morbidity in Dutch neighbourhoods. *Environment International*, 121, 453-460.

EK

SOSYAL SERMAYE ÖLÇEĞİ

1	Yöneticimiz/amirimiz, bize nezaket ve özenle davranır.
2	Yöneticimiz/amirimiz, bir çalışan olarak haklarımızla ilgilenir.
3	Çalışanlar olarak “biriz ve beraberiz” tavrına sahibiz.
4	İnsanlar, çalışma birimlerinde işle ilgili konularda birbirlerini bilgilendirir.
5	İnsanlar, iş yerinde birbirleri tarafından anlaşıldığını ve kabul edildiğini hisseder.
6	Çalışma biriminin üyeleri, mümkün olan en iyi sonucu elde etmek için birbirlerinin fikirlerine başvurur.
7	Çalışma birimindeki insanlar, yeni fikirlerin geliştirilmesine ve uygulanmasına yardımcı olmak için işbirliği yapar.
8	Yöneticimize/amirimize güveniyoruz.

EXTENDED SUMMARY

Purpose

Scale social capital development and customization work in Turkey; It has been examined in the form of researches made according to the opinions of the general public, educators and students. Limited number of scale development and adaptation studies can be interpreted as low interest in social capital. Also, another reason may be that the scale of social capital is not sufficiently recognized among social scientists. developed for the public sector in Turkey has been encountered or an adapted scale of social capital. Since the original of the adapted scale (Kouvonen et al., 2006) was a scale developed for public sector employees, a Turkish adaptation was needed. Because the adapted scale was carried out by those working in the public sector. This study is an adaptation study and carried out according to the opinions of public sector employees; will be able to contribute to the literature by differing from the literature. In this context, the rationale of the study is to test the validity and reliability of the social capital scale in Turkish culture and thus adapt the scale to Turkish. Adapting the social capital scale to Turkish can contribute to the data collection process for scientists who will do research on social capital. In this context, the aim of the research is to adapt the social capital scale, originally developed by Kouvonen et al. in 2006, to Turkish culture.

Methodology

Original by Kouvonen et al. This study was conducted with a quantitative approach to determine the validity and reliability of the Turkish form of Social Capital Scale (SCS), which was developed by (2006). Scanning model was used in the study. The data obtained in the study were analyzed through quantitative techniques. The population of the research is the public sector employees in Ankara. The sampling process of public sector employees was carried out by simple random sampling, one of the random sampling methods. In this way, a total of 530 public sector employees were included in the sample. SCS is one-dimensional and includes 8 items in total. Within the scope of adapting SCS to Turkish, firstly, permission to use the scale was obtained. Then, Turkish language equivalent studies of SCS were carried out. With the completion of this process, research data were collected and analyzed. The validity and reliability of SCS was examined within the scope of the analysis of the data set. Cronbach alpha coefficient was calculated for the reliability of SCS. The validity of the one-dimensional structure of SCS was evaluated by confirmatory factor analysis.

Findings, Conclusion and Discussion

The research findings showed that the Turkish form of SCS is a highly reliable data collection tool on the basis of both general scores and sub-dimensions. This finding is in line with the findings obtained during the development of the original SCS. In the mentioned study, it was determined that SCS is a highly reliable data collection tool (Kouvonen et al., 2006).

Confirmatory Factor Analysis findings regarding the validity of the one-dimensional structure of the Turkish form of SCS revealed that the scale is valid. This finding is in parallel with the factor structure of the original of the SSI. Explanatory Factor Analysis was first performed in the original form of the SCS. Explanatory Factor Analysis results revealed that SCS has a single factor structure. The Confirmatory Factor Analysis results, which were carried out in the following stages of the scale development process, also confirmed the one-dimensional structure of SCS. In this context, the one-dimensional structure of SCS in the Turkish adaptation process supported the findings obtained during the development of the original of the scale. The theoretical foundations of the SCS are described by Kouvonen et al. (2006). Accordingly, social capital in organizations; It includes elements such as trust, courtesy, effective communication and cooperation. In this context, an effective organization can be formed by the effective use and development of social capital by all stakeholders in the organization. This theoretical model, which forms the basis of the SCS, has been supported by the existing research findings and revealed that the SCS is also valid for Turkish culture.

In this study, the original was written by Kouvonen et al. (2006), validity and reliability analyzes were carried out within the scope of adapting SCS to Turkish culture. With the analysis

based on the research data, the general conclusion was reached that the Turkish form of the one-dimensional SCS is a valid and reliable data collection tool. This is the Turkish version of SCS. Based on the results, it may be noted that Turkey is an appropriate measure for potential social capital research carried out in the local area. In addition, testing the validity and reliability of the Turkish form of SCS with data to be collected through larger samples may contribute to the literature. Available research data were collected from a sample of public sector employees. In this context, the validity and reliability of SCS can be tested in various contexts by collecting data from private sector employees or different organizations.